

DUYURU

Sayı: 2018/057

BURSA, 15.05.2018

Konu:**SERMAYE İTHALİ VE SERMAYE İHRACI İLE YURT DIŞINDAN VE YURT İÇİNDEN DÖVİZ KREDİSİ KULLANIMINA İLİŞKİN YENİ DÜZENLEMELERE DAİR UYGULAMA USUL VE ESASLARINI DA İÇEREN TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI SERMAYE HAREKETLERİ GENELGESİ YAYINLANMIŞTIR**

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından yayınlanan “Sermaye Hareketleri Genelgesi” kapsamında;

- Sermaye ve menkul kıymetlerin Türkiye’ye ithaline ve Türkiye’den ihracına,
- Gayrimenkul kıymetlere ilişkin gelir ve satış bedellerinin transferine,
- Yurt dışından ve yurt içinden döviz kredisi kullanımlarına ilişkin

bankalar ve finansal kuruluşlarca takip edilecek usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Genelge 2.5.2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Genelge dokuz bölümden oluşmaktadır. Bölüm başlıkları aşağıdaki gibidir:

- Birinci bölüm amaç, kapsam, dayanak ve tanımlar
- İkinci bölüm **Sermaye İthalı ve İhracı**
- Üçüncü bölüm **Menkul ve Gayrimenkul Kıymetler**
- Dördüncü bölüm **Döviz Kredilerine İlişkin Ortak Hükümler**
- Beşinci bölüm **Yurt Dışından Kredi Alınması**
- Altıncı bölüm **Yurt İçinden Kredi Alınması**
- Yedinci bölüm **Gayrinakdi Krediler**
- Sekizinci bölüm **Türk Lirası ve Döviz Tevdiat Hesapları**
- Dokuzuncu bölüm **Çeşitli ve Son Hükümler**

Söz konusu Genelge’de Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt içinden veya yurt dışından döviz kredisi temin etmelerine dair getirilen sınırlamalar ve yeni düzenlemeler hakkında Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar’da yapılan son düzenlemeler çerçevesinde uygulamaya dair açıklamalar da yapılmıştır

Aşağıda Genelge'de yer verilen bazı düzenlemelere kısaca değinilmektedir.

1. Döviz kredisi kullanımları

Türkiye'de yerleşik gerçek kişiler yurt dışından ve yurt içinden döviz kredisi/ dövize endeksli kredi kullanamayacaktır. Ayrıca döviz geliri olmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin Genelgenin 21. ve 40. maddelerinde yer alan istisnalar dışında döviz kredisi kullanmaları mümkün bulunmamaktadır.

32 Sayılı Kararda "Yerleşik kişiler";

- ✓ Türkiye'de yerleşik kişiler: Yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişileri,
 - ✓ Dışarıda yerleşik kişiler: Türkiye'de yerleşik sayılmayan gerçek ve tüzel kişileri,
- olarak tanımlanmaktadır.

Serbest Bölgeler Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca serbest bölgeler kambyo mevzuatının uygulanması bakımından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında kabul edildiklerinden, **serbest bölgede yerleşik firmalar yurt dışında yerleşik kişi** olarak kabul edilecektir.

Döviz geliri olan Türkiye'de yerleşik kişilerden **kredi kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD Dolarının altında olanlar**, kullanmak istedikleri kredi tutarı ile mevcut kredi bakiyesi toplamının son üç mali yılın döviz gelirleri toplamını aşmaması kaydıyla döviz kredisi kullanabileceklerdir.

Genelgenin 38/2. maddesi uyarınca yurt içinde bulunan bir firmanın yurt içindeki diğer bir firmaya döviz kredisi kullandırması mümkün bulunmamaktadır. Bankalar veya finansal kuruluşlar **köprü kredi ve benzeri** uygulamalarla bu şekilde hareket ettiğini tespit ettikleri şirketleri Hazine Müsteşarlığı'na bildireceklerdir.

1.1. Döviz gelirlerinin kapsamı ve beyanı

32 Sayılı Kararın 2. maddesinin (y) bendi uyarınca, **ilgili mevzuatları gereğince ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden elde edilen gelirler, firmanın döviz gelirleri** olarak kabul edilecektir.

Döviz geliri olarak kabul edilen, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyet gelirleri; 2017/4 sayılı Tebliğin 6. maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan işlemlerden elde edilen gelirler ile yurt dışı yerleşiklerden tahsil edildiğinin tevsiki kaydıyla Bakanlıkça uygun görülen diğer ticari faaliyetlerden elde edilen gelirlerdir.

2017/4 sayılı Tebliğ kapsamında yer alan ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden elde edilen gelirler hariç olmak üzere, yurt içinde yerleşiklerden elde edilen dövizler döviz geliri olarak kabul edilmeyecektir.

Serbest bölgelere yapılan ihracat ve transit ticaretten elde edilen gelirler, serbest bölgeye satılan **malın buradan üçüncü bir ülkeye satıldığıнын tevsiki** kaydıyla, döviz geliri olarak kabul edilecektir. Yurt dışında yerleşiklerden elde edilen **Türk lirası** cinsi ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin gelirler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer ticari faaliyetlerden elde edilen gelirler döviz gelirlerine dahil edilecektir. Döviz geliri beyanları, aynı grup veya holding bünyesinde bulunan firmalar da dahil olmak üzere firma bazında yapılacaktır.

Son üç mali yılın döviz gelirleri; son üç yıla ait konsolide olmayan finansal tablolar esas alınarak SMMM veya YMM tarafından hazırlanan ve onaylanan bir raporla birlikte Döviz Gelirleri Beyan Formunun (Ek: 2) bankalara ve finansal kuruluşlara ibrazı ile belgelenecektir. SMMM'ler ve YMM'ler tablolarda yer alan döviz gelirlerinin Genelge'nin 15. maddesinde düzenlenen döviz geliri kapsamında uyumunu kontrol etmekle yükümlüdür. Gerek 32 Sayılı Kararda gerekse Genelge'de yer alan düzenlemelere istinaden döviz gelirinin tespitine dair SMMM veya YMM tarafından hazırlanması istenen rapor için özel bir düzenleme yer almamaktadır.

1.1.1. Aracı firma üzerinden yapılan ihracatlarda, ihraç kaydıyla yapılan satışlarda döviz gelirinin ihraç kayıtlı satış yapan firma adına sayılması

Aracı ihracatçı, acente, yurt dışında yerleşik firma temsilciliği **gibi üçüncü bir firma aracılığıyla gerçekleştirilen** ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin gelirler ile **ihraç kayıtlı satış yapan** firmaların yaptıkları satışlara ilişkin gelirler;

- a) İhracatı gerçekleştiren firmanın yazılı muvafakatının,
- b) İlgili gümrük beyannamesinin veya SMMM/YMM onaylı faturanın bir örneğinin,
- c) İhracatçıya yapılan satışa ilişkin SMMM/YMM onaylı faturanın ya da e-faturanın bir örneğinin

ibrazı kaydıyla ve bu faturadaki tutarı aşmamak üzere ilgili firmaların döviz geliri olarak kabul edilebilecektir.

Bu düzenleme sayesinde ihracı doğrudan gerçekleştirmeyen ama ihraç kaydıyla satış yapan firmalar nezdinde de döviz geliri tespit edilebilmesine olanak sağlanmış olmaktadır.

1.1.2. Muhtemel döviz gelirleri

İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin **bağlantılarını ve muhtemel döviz gelirlerini tevsik etmek** kaydıyla, son üç mali yılda döviz geliri olmayan Türkiye'de yerleşik kişiler, tevsik ettikleri muhtemel döviz gelirleri toplamını aşmayacak şekilde döviz geliri şartına bağlı olmaksızın döviz kredisi kullanabileceklerdir.

Muhtemel döviz gelirlerinin tevsikinde sözleşme, ödeme şekli peşin olmayan gümrük beyannamesi veya proforma fatura esas alınacaktır. Ancak firmanın Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi (VRHİB) veya Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) sahibi olması durumunda bu belgelerde belirtilen tutar muhtemel döviz geliri olarak kabul edilecektir.

Muhtemel döviz gelirlerine dayalı olarak döviz kredisi kullanıldıktan sonra takip eden üç mali yıl boyunca aynı firma tarafından bu kapsamda döviz kredisi kullanılamayacaktır.

Muhtemel döviz gelirlerine dayalı olarak kullanılan döviz kredilerinin vadesi en çok 24 ay olacaktır. Muhtemel döviz geliri olarak VRHİB veya DİİB'ndeki faaliyet tutarının beyan edildiği durumlarda döviz kredilerinin vadesi en çok belge süresi kadar olacaktır.

Muhtemel döviz gelirine dayalı döviz kredilerinde en az kredi tutarı kadar muhtemel döviz gelirinin, kredi kullanım tarihinden itibaren 24 ay, belgeli kullanımlarda ise belge süresi içerisinde elde edildiğinin aracı bankaya belgelenmesi gerekecektir.

2. 15 Milyon ABD Doları ve üzerinde kredi bakiyesi olan holding şirketler

Genelge'nin geçici 1. maddesinde, **kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD Doları veya üzerinde** olan şirketler için ilgili kurumlarca yapılacak düzenleme yürürlüğe girene kadar başlıca amacı başka işletmelere katılmak olan anonim şirket statüsündeki holding şirketleri ve söz konusu holding şirketi bünyesindeki şirketler için özel hükümlere yer verilmiştir.

a) Holding şirketi veya bünyesindeki şirketlerin kredi bakiyeleri ve döviz gelirleri hesaplanırken, **tüm şirketlerin kredi bakiyeleri ve döviz gelirleri toplamı** dikkate alınacaktır.

b) Son üç mali yılın döviz gelirleri, son üç yıla ait konsolide olmayan finansal tablolar esas alınarak SMMM veya YMM tarafından her bir şirket için hazırlanan ve onaylanan bir raporla birlikte Döviz Gelirleri Beyan Formunun (Ek: 2) bankalara ve finansal kuruluşlara ibrazı ile belgelenecektir.

c) Holding şirketi veya bünyesindeki şirketler tarafından döviz kredisi kullanılırken **holding bünyesinde faaliyet gösterildiğine ilişkin tevsik edici belgeler**, holding ve bünyesindeki tüm şirketleri belirten şirketin yazılı beyanı ile birlikte kredi kullandıran/kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlara ibraz edilecektir.

ç) Şirketin yazılı beyanında belirttiği ve tevsik edici belgeleri ibraz ettiği holding ve bünyesindeki tüm şirketlerin **kredi bakiyelerinin** kredi kullandıran/kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlarca **Risk Merkezindeki kayıtlardan kontrol edilerek toplamı alınacaktır.**

a) Kredi bakiyeleri toplamının 15 milyon ABD doları veya üzerinde olması durumunda

Genelgenin yurt dışından kredi alınmasında döviz geliri olma şartı aranmayan kredileri düzenleyen 21. ve yurt içinden kredi alınmasında döviz geliri olma şartı aranmayan kredileri düzenleyen 40. maddelerinin birinci fıkralarının (b) bentleri kapsamında **döviz kredisi kullandırılabilir veya döviz kredisine aracılık edilebilecektir.**

b) Kredi bakiyeleri toplamının 15 milyon ABD dolarının altında olması durumunda
Genelgenin 20. ve 39. maddeleri kapsamında **(döviz gelirlerine dayalı kredi kullanımı düzenlemeleri kapsamında)** döviz kredisi kullandırılabilir veya döviz kredisine aracılık edilebilecektir.

c) Kullandırılan/aracılık edilen döviz kredisi sadece krediyi kullanan şirketin kredi bakiyesine dahil edilerek kredi kullandıran/kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlarca Risk Merkezine bildirimde bulunulacaktır.

Bilindiği üzere 15 Milyon ABD Doları ve üzerinde kredi bakiyesi olan şirketler için ise "Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" kapsamında bildirim yükümlülüğü doğacaktır.

Saygılarımızla,

BİROL CİHANOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

EK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sermaye Hareketleri Genelgesi

(*)Duyularımızda yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem yapmadan önce ve sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için Yeminli Mali Müşavirliğimiz ile iletişime geçebilirsiniz.